

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE

cu privire la admiterea recursului,

în cauza civilă

Natalia Prutean împotriva lui Serghei Prutean

(desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copiilor minor, încasarea pensiei
pentru întreținerea copiilor minori)

împotriva încheierii din 23 septembrie 2025 a Curții de Apel Centru,

*(Dosarul nr. 2r-478/25
PIGD Nr. 2-19046445-01-2r-23122025)*

Respingerea de către instanța de apel a cererii privind repunerea în termenul de declarare a apelului, fără a fi analizate toate circumstanțele. Citarea prin publicitate este o măsură ultimă și subsidiară, nu una primară. Publicarea unui aviz nu creează o prezumție absolută de informare pentru toate actele viitoare. Fiecare comunicare a actelor procedurale trebuie efectuată separat și individual, în mod efectiv și verificabil.

Judecătoria Căușeni, sediul Central (jud. A. Costiuc)
Curtea de Apel Centru (jud. R. Pulbere, C. Roșca, R. Pascari)

21 ianuarie 2026

Textul corespunde originalului

Examinând, în lipsa părților, recursul declarat de Serghei Prutean, reprezentant de avocatul Tatiana Voloh,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte,*

Ion Munteanu

Gheorghe Stratulat, *judecători*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 20 iunie 2019, Natalia Prutean a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Serghei Prutean cu privire la desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copiilor minor, încasarea pensiei pentru întreținerea copiilor minori.

2. Prin hotărârea din 2 august 2019 a Judecătoriei Căușeni, sediul Central a fost admisă parțial acțiunea depusă de Natalia Prutean.

3. La 20 martie 2025, Serghei Prutean a depus cererea de apel împotriva hotărârii din 2 august 2019 a Judecătoriei Căușeni, sediul Central, solicitând admiterea acesteia, casarea hotărârea instanței de fond cu remiterea cauzei la rejudecare în prima instanță, în alt complet de judecată. Totodată, a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului.

4. Prin încheierea din 23 septembrie 2025 a Curții de Apel Centru a fost respinsă cererea de repunere în termenul de declarare a apelului depusă de Serghei Prutean, și s-a restituit apelul declarat împotriva hotărârii instanței de fond, pe motiv că a fost depus în afara termenului legal, iar instanța a refuzat să efectueze repunerea în termen.

5. La 1 decembrie 2025, prin intermediul oficiului poștal, Serghei Prutean, reprezentant de avocatul Tatiana Voloh a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 23 septembrie 2025 a Curții de Apel Centru, solicitând admiterea acesteia, casarea încheierii instanței de apel cu restituirea cauzei spre rejudecarea problemei soluționată prin încheierea casată.

6. În argumentarea recursului a indicat că încheierea contestată este ilegală și netemeinică, întrucât instanța de apel nu a dat apreciere circumstanțelor concrete și temeurilor invocate în cererea de repunere în termen, nu a realizat o analiză multiaspectuală a probelor administrate și a aplicat un formalism excesiv în interpretarea dispozițiilor art. 116 din Codul de procedură civilă.

7. Recurentul/reprezentantul a menționat că termenul de declarare a apelului a fost omis din motive întemeiate, care nu au depins de voința sa, întrucât nu a fost

citat legal în cadrul examinării cauzei în instanța de fond și nu i-a fost comunicată hotărârea adoptată.

8. A relevat că, în cererea de chemare în judecată, intimata a indicat în mod eronat adresa sa de domiciliu, deși cunoștea cu certitudine locul său real de trai, fapt ce a condus la imposibilitatea participării sale la proces.

9. S-a invocat că citarea publică a fost dispusă cu încălcarea prevederilor art. 108 din Codul de procedură civilă, în condițiile în care intimata nu a întreprins toate măsurile necesare pentru a-i afla domiciliul și existau modalități efective de înștiințare, inclusiv prin telefon sau alte mijloace de comunicare. Din materialele cauzei nu rezultă probe care să confirme diligențele intimatei în vederea citării legale a recurentului.

10. De asemenea, recurentul a susținut că restituirea citațiilor cu mențiunea „nereclamat” nu poate echivala cu renunțarea la dreptul de acces la justiție, în lipsa dovezii că acesta a cunoscut despre existența procesului, fiind încălcate garanțiile dreptului la un proces echitabil, astfel cum sunt consacrate de art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

11. În acest context, recurentul a apreciat că instanța de apel a inversat sarcina probei, imputându-i propria lipsă de informare, deși cauza omiterii termenului a fost generată de deficiențele procedurii de citare. Refuzul repunerii în termen l-a calificat drept un formalism excesiv și disproporționat, contrar jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului și standardelor privind accesul efectiv la o cale de atac.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

12. Art. 424 alin. (2) din Codul de procedură civilă:

„Curtea Supremă de Justiție examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de către curțile de apel.”

13. Art. 425 din Codul de procedură civilă:

„Termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.”

14. Art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă:

„Recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.”

15. Art. 427 lit. b) din Codul de procedură civilă:

„Instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept: b) să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.”

16. Art. 100 alin. (1), (1¹) din Codul de procedură civilă:

„Cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară. Cererea de chemare în judecată și actele de procedură ale instanței de judecată se comunică autorităților publice, persoanelor juridice de drept privat și avocaților prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, la care aceștia sînt conectați prin adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată, în mandatul de avocat, în alte acte ce atestă utilizarea poștei electronice. Actele de procedură expediate prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor se consideră comunicate.”

17. Art. 108 din Codul de procedură civilă:

(1) Dacă locul de aflare a pîrîtului nu este cunoscut și reclamantul dă asigurări că, deși a făcut tot posibilul, nu a reușit să afle domiciliul acestuia, președintele instanței dispune citarea acestuia prin publicitate. Publicarea în presă se consideră citare legală.

(2) Citația se publică într-un ziar republican sau local mai răspîndit în cazul în care instanța consideră că o astfel de măsură este necesară.

(3) Publicarea citației în ziar se face cu cel puțin 15 zile înainte de data ședinței de judecată. În cazuri de urgență, președintele instanței poate reduce acest termen la 5 zile.

(4) În cazul în care pîrîtul se prezintă în judecată și dovedește că citarea prin publicitate s-a făcut cu rea-voință, reclamantul suportă cheltuielile de citare prin publicitate chiar dacă este în câștig de cauză, iar toate actele de procedură posterioare încuviințării acestei citări se anulează.

(5) Dacă locul de aflare a pîrîtului nu este cunoscut, instanța va examina cauza după expirarea termenului de publicitate.

18. Art. 362 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă:

„Termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărîrii, dacă legea nu prevede altfel. (3) Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.”

19. Art. 116 alin. (1), (3), (4) din Codul de procedură civilă:

„Persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. (3) La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.). (4) Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.”

20. Art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă:

„Instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă: b) apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

21. Cu referire la termenul de declarare a recursului prevăzut de art. 425 din Codul de procedură civilă, instanța de recurs reține, că încheierea Curții de Apel Centru a fost pronunțată la 23 septembrie 2025, fiind expediată recurentului, la 20 noiembrie 2025, prin intermediul poștei electronice (f.d.78). Prin urmare, recursul depus la 1 decembrie 2025, prin intermediul oficiului poștal, este în interiorul termenului legal.

22. Din materialele cauzei rezultă că recursul este formulat împotriva încheierii din 23 septembrie 2025 a Curții de Apel Centru, prin care a fost respinsă cererea apelantului Serghei Prutean, cu privire la repunerea apelului în termen și s-a restituit cererea de apel declarată împotriva hotărârii din 2 august 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ca fiind depusă în afara termenului legal, iar instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

23. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține ca fiind pripită concluzia instanței de apel cu privire la respingerea cererii de repunere în termenul de declarare a apelului și restituirea apelului ca fiind tardiv, deoarece circumstanțele referitoare la comunicarea/înștiințarea părții în proces, au fost examinate superficial.

24. Or, din actele dosarului se reține că, prin încheierea Judecătoriei Căușeni, din 3 iulie 2019, cererea Nataliei Prutean a fost acceptată în procedură contencioasă și s-a stabilit ședința de examinare a cauzei, iar copia încheierii și citația au fost expediate lui Serghei Prutean, însă acestea au fost returnate cu mențiunea „nereclamat” (f.d. 15-16).

25. Ulterior, a fost publicat un aviz publicitar la 26 iulie 2019 (f.d. 23) în care se conține informația despre data și locul examinării cauzei.

26. Conform art. 236 alin. (4) din Codul de procedură civilă, participanții care nu au fost prezenți la pronunțarea dispozitivului hotărârii primesc copia hotărârii în decurs de 5 zile.

27. Dispozitivul hotărârii a fost pronunțat public la 2 august 2019, pârâțul fiind considerată de instanța de judecată ca fiind citat prin aviz publicitar, iar copia dispozitivului hotărârii ar fi fost expediată prin intermediul oficiului poștal, însă careva acte care să ateste recepționarea acestuia la materialele cauzei lipsesc.

28. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, analizând conținutul art. 108 din Codul de procedură civilă, subliniază că acesta prevede un regim excepțional al citării prin publicitate aplicabil doar în cazul în care locul de aflare

al pârâtului nu este cunoscut și dacă reclamantul oferă garanția că a depus toate diligențele rezonabile pentru a afla domiciliul acestuia.

29. Astfel, citarea prin publicitate este o măsură ultimă și subsidiară, nu una primară. Citarea prin publicitate nu poate fi aplicată automat, doar pentru că o scrisoare anterioară s-a întors cu mențiunea „nereclamat”, ci numai după ce instanța constată că celelalte modalități posibile de notificare au fost epuizate. Constatarea instanței va interveni doar în măsura în care reclamantul își demonstrează rolul său activ, prin acțiuni concrete în vederea stabilirii locului de aflare a pârâtului, care nu s-au soldat cu succes.

30. Dacă instanța de judecată constată că este necesară o citare publică, realizarea acesteia nu substituie obligația instanței de a expedia actele procesuale la adresa cunoscută a părții, chiar dacă anterior unele scrisori s-au întors ca nereclamate.

31. În speță, faptul că pârâtul a fost anterior citat prin publicitate nu exonerează instanța de obligația de a expedia de fiecare dată actele procedurale și dispozitivul hotărârii potrivit art. 236 alin. (4) din Codul de procedură civilă.

32. Publicarea unui aviz nu creează o prezumție absolută de informare pentru toate actele viitoare, întrucât fiecare comunicare a actelor procedurale trebuie efectuată separat și individual, în mod efectiv și verificabil.

33. În aceste condiții, respingerea cererii de repunere în termen de către instanța de apel, pe motiv că pârâtul ar fi cunoscut despre cauză și putea formula apel în termen, este neîntemeiată, deoarece hotărârea nu i-a fost comunicată destinatarului.

34. Completul de judecată constată că apelul depus la 20 martie 2025, de Serghei Prutean, a fost restituit ca tardiv, însă această soluție limitează nejustificat dreptul de acces la justiție, având în vedere lipsa comunicării efective a tuturor actelor de dispoziție judecătorești.

35. În acest context, Completul de judecată reține că instanța de apel a dispus restituirea fără a cerceta nemijlocit circumstanțele legate de comunicarea hotărârii din 2 august 2019. Astfel, fără a analiza data la care părții i-a fost adus la cunoștință dispozitivul hotărârii, instanța a considerat, în mod eronat, că apelul ar fi fost depus peste termenul legal și a dispus restituirea acestuia.

36. Din considerentele menționate, în scopul respectării dreptului recurentului la un proces echitabil, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează să admită recursul, să caseze încheierea din 23 septembrie 2025 a Curții de Apel Centru și să restitui cauza în instanța de apel, pentru rejudecare a problemei soluționată prin încheierea casată.

37. În conformitate cu art. 427 lit. b), art. 428 din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI

Admite recursul declarat de Serghei Prutean, reprezentant de avocatul Tatiana Voloh.

Casează încheierea din 23 septembrie 2025 a Curții de Apel Centru, în cauza civilă Natalia Prutean împotriva lui Serghei Prutean cu privire la desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copiilor minor, încasarea pensiei pentru întreținerea copiilor minori, cu restituirea cauzei la Curtea de Apel Centru pentru rejudecarea problemei soluționate prin încheierea casată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Munteanu

Gheorghe Stratulat